de Akte van Oost

Nederland staat voor grote maatschappelijke opgaven. Voor die opgaven zijn innovatieve oplossingen nodig. Die zijn te vinden in Oost-Nederland. In dit landsdeel regeert het gezond verstand en staan we met onze voeten in de spreekwoordelijke klei.
Deze Akte symboliseert de steun die de opgaven en oplossingen in Oost-Nederland krijgen vanuit politiek Den Haag in de komende jaren. Er zijn meer thema's van groot maatschappelijk belang voor Oost-Nederland en er blijven politieke verschillen, maar dit is waar partijen elkaar nu vinden.

De impact van deze Akte reikt verder dan onze regio's. Dit omdat maatschappelijke opgaven niet stoppen bij (provincie)grenzen. Oplossingen die in Oost-Nederland worden ontwikkeld zullen breed beschikbaar worden gesteld om Nederland slim te benutten. Als vanzelfsprekend zullen Kamerleden bovenop deze Akte aanvullende stappen nemen voor de rest van Nederland. Kamerleden dienen namelijk het belang van alle Nederlanders en goede Noabers kijken altijd naar elkaar om.

1. Ruimte voor MKB: We zijn allemaal familie

Oost-Nederland is hét landsdeel van MKB en familiebedrijven. Zeven op de tien banen in het bedrijfsleven zijn er dankzij het MKB. Deze bedrijven zijn nodig om ons landsdeel na de coronacrisis weer op te bouwen. Daarbij heeft Oost-Nederland een maakindustrie met een lange geschiedenis en rijke toekomstmogelijkheden. Het MKB verdient alle lof en steun vanwege de sterke wortels in de lokale economie en gemeenschap (decentrale ligging). Alle bedrijven moeten kunnen inspelen op maatschappelijke uitdagingen als verduurzaming, digitalisering en robotisering en ruimte hebben voor bedrijfsopvolging, nieuwe verdienmodellen en de werving van gekwalificeerd personeel.

We zetten ons in voor:

- Ondersteuning van het MKB via Regiodeals, MKB-deals en andere innovatiebudgetten.
- Toegankelijkheid van Rijksfondsen en andere landelijke innovatieprogramma's voor het MKB. Ligging en grootte van het MKB mogen geen drempels opwerpen voor landelijke ondersteuning.
- Een vast percentage aan bezetting voor het MKB in de advies-, certificerings- en beoordelingscommissies in Europa (via kabinet).
- Ondersteuning van het Rijk voor regionale fondsen op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt, inclusief omscholing en vakmanschap en technische vaardigheden voor jongeren. Het opleiden en werven van vakmensen staat centraal.
- Grensoverschrijdende toegang tot de arbeidsmarkt en erkenning van diploma's. Duitsland is in Overijssel en Gelderland altijd dichtbij.

2. Ruimte voor Sleuteltechnologieën: Alleen ga je sneller, samen kom je verder

Wie voor de langere termijn belegt, kiest voor een goed gespreide portefeuille. Oost-Nederland heeft voor veel maatschappelijke opgaven de toekomstige oplossingen in handen en de ruimte om deze te ontwikkelen. De maakindustrie wordt in rap tempo kennisintensief. Het is een kracht van Oost-Nederland dat toonaangevende kennisinstellingen en bedrijven op het gebied van kunstmatige intelligentie, medische technologie, nanotechnologie, fotonica en robotica elkaar opzoeken en met elkaar samenwerken. De coronacrisis heeft laten zien dat deze kracht van Oost-Nederland de toepassing van sleuteltechnologieën kan versnellen.

We zetten ons in voor:

- Ondersteuning van de lab-capaciteit en innovatiekracht van de medische technologie in Radboud Universiteit Nijmegen en Technische Universiteit Twente. Nieuwe medische technologie draagt bij aan de gezondheid van de samenleving, de betaalbaarheid van de zorg en oplossing van de personeelstekorten. Denk aan digitale huisartsbezoeken of chirurgen die via een robot operaties uitvoeren. We zijn steeds beter in staat om op basis van grote hoeveelheden data voorspellingen te doen over ziektebeelden en over de uitkomsten van behandelingen.

3. Ruimte voor Wonen en Bereikbaarheid: Duurzaam wonen bereikbaar maken voor iedereen

Er is grote woningnood in Nederland. In Oost-Nederland hebben we de ruimte om te bouwen en te wonen. Met de voorgenomen bouw van 150.000 nieuwe woningen biedt Oost-Nederland een belangrijke bijdrage aan de landelijke vraag. Alleen al vanuit de Randstad verwachten we de komende vijf jaar zo'n 60.000 nieuwe huishoudens in ons landsdeel. Bij nieuwbouw van woningen bestaat vaak een financieel tekort per woning: de zogeheten onrendabele top. Volgens de rechter is er bovendien stikstofruimte nodig om te kunnen bouwen in (Oost-)Nederland. De leefbaarheid in de stad en op het platteland is een cruciaal aandachtspunt.

We zetten ons in voor:

- Flinke woningbouw in heel Oost-Nederland met als doel dat wonen voor iedereen in Oost-Nederland bereikbaar blijft. De Woningimpuls is daarbij een dankbaar instrument.
- Voldoende stikstofruimte om de geplande bouw van woningen in Oost-Nederland te realiseren.
- Een verbetering van de financiële positie van gemeenten. het is voor de woningopgave essentieel dat er voldoende plancapaciteit is bij lokale overheden om aan de vraag naar woningen te voldoen.
- De innovatie van de binnenvaart. Om te kunnen bouwen aan de grote rivieren is een verdere verduurzaming van de binnenvaart nodig, inclusief stikstofreductie.
- Betere bereikbaarheid. Door mobiliteit en wonen in samenhang te zien hoeft de inwonersgroei in Nederland zich niet te concentreren in de Randstad. In dit kader verdient de verdubbeling van het spoor Zwolle-Twente en de directe verbinding met Münster extra aandacht. Ook de goede bereikbaarheid van Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Foodvalley en Achterhoek (RegioExpres) verdient onze steun.
- Verduurzaming van gebouwen. Een aanzienlijk deel van de landelijke CO_2-uitstoot komt van gebouwen; waaronder een aanzienlijk deel in Oost-Nederland. Het EU Corona-fonds biedt ruimte voor deze opgave en we mogen die gelden niet mislopen.
- Goede, snelle en betrouwbare treinverbindingen tussen Nederland en Duitsland over meerdere corridors. Oost-Nederland heeft een lange grens en een grote lotsverbondenheid met Duitsland. Snelle treinverbindingen met Duitsland leveren een bijdrage aan de verduurzaming van het internationaal vervoer en geven impulsen aan de economie.

4. Ruimte voor Energietransitie: Proeftuin Oost-Nederland

In Oost-Nederland bevindt zich een groot aantal initiatieven op het gebied van lokaal energie produceren, opslaan en verdelen. Voorbeelden zijn Connectr in Arnhem, GROHW in Deventer en New Energy Garden in Almelo. Het Nederlandse elektriciteitsnet staat onder grote druk doordat we steeds meer elektriciteit gebruiken en doordat - volgens de huidige regelgeving - geen verbinding mogelijk is met het Duitse netwerk. Daarnaast staat de maakindustrie in Oost- Nederland voor een enorme uitdaging om de CO_2-uitstoot te verminderen. Tapijtfabrieken in Genemuiden, baksteen- en dakpannenfabrieken langs de Waal en papierfabrieken rondom Apeldoorn en de Veluwe verdienen specifieke aandacht. Deze bedrijven hebben geen toegang tot elektrificatie of duurzame alternatieven voor gas. Innovaties voor het verduurzamen van het productieproces ontbreken vaak.

We zetten ons in voor:

- Onderzoek naar de 'afslag Oost' op de waterstofbackbone. Deze backbone gaat kilometers lang onder Oost-Nederland door, zonder boven de grond te komen. Bedrijven in Oost-Nederland hebben daarom geen toegang tot waterstof; terwijl deze essentieel is om te verduurzamen.
- Ondersteuning van bedrijven in de voedings-, papier-, tapijt-, en keramische industrie zodat zij hun processen kunnen optimaliseren gericht op CO_2-reductie.
- Erkenning van Oost-Nederland als proeftuin voor decentrale energiesystemen.
- Investeringen in de netcapaciteit. Via wet- en regelgeving kan de netcapaciteit bovendien slimmer worden benut.

5. Transitie Landbouw en Natuur: De natuur- en voedselvoorziening van morgen

Onze landbouw en bijzondere flora en fauna zijn de afgelopen jaren steeds verder onder druk komen te staan. Droogte op de zandgronden in Twente en de Achterhoek leidt tot hoge kosten voor natuur, landbouw en economie. Een stikstofkaartje van Nederland laat een grote rode vlek zien boven de Veluwe. Tegelijkertijd ontwikkelt Oost-Nederland ook oplossingen die wereldwijde impact hebben. We zijn trots op Wageningen University & Research en Mineral Valley Twente en hun programma's en innovaties. In Oost-Nederland ligt de basis voor het meest efficiënte voedselproductieland in de wereld. Agrarische ondernemers in ons landsdeel lopen voorop in de modernisering en innovatie en verdiepen zich in de natuur en voedselvoorziening van morgen.

We zetten ons in voor:

- Maatwerk voor de stikstofproblematiek per regio. Er wordt onder andere natuur- en stikstofwinst gehaald als de natuurgelden en bronmaatregelen voor de landbouw en industrie gebiedsgericht worden ingezet; dat wil zeggen daar waar het probleem het grootst is.
- Ondersteuning van agrarische ondernemers die innoveren en omschakelen naar natuur- inclusieve landbouw. De landbouwsector verduurzaamt en speelt een rol bij de klimaatdiscussie en stikstofreductie en rondom het duurzaam beheren van de mooie landschappen die Oost-Nederland zo typeren.
- Een maatwerkplan multi-problematiek droogte. Randvoorwaarde daarvoor is dat water meer sturend wordt in de ruimtelijke ordening en water wordt vastgehouden in plaats van afgevoerd.
- Ontschotting en verbreding van de gelden rondom stikstof en droogte. Een samenhangende aanpak van stikstof en droogte heeft meer effect op natuur en landbouw dan een sectorale benadering.
- Onderzoek naar de rol van groene gassen bij de verduurzaming van de warmtevoorziening en voor de toekomst van de agrarische ondernemer.

provincie Overijssel

provincie Gelderland